

Stor arbeidsinnsats blant uførepensjonistene

Mer enn hver tredje uførepensjonist har arbeidsinntekt ved siden av uførepensjonen. - Flere uførepensjonister ønsker å øke arbeidsinnsatsen eller å komme tilbake i arbeid. Dette er en stor utfordring også arbeidslivet må ta på alvor, sier trygdedirektør Arild Sundberg.

Ved utgangen av 2003 var det 301 214 uførepensjonister.

- Det er bekymringsfullt at så mange skal være utenfor arbeidslivet, og utviklingen må snus. Her må arbeidslivet ta et ansvar for forebygging, tilrettelegging og oppfølging. Dette gjelder både det private næringsliv og i det offentlige, sier Sundberg.

Trygdedirektøren understreker at det fraværarbeidet som nå gjøres på den enkelte arbeidsplass i forbindelse med Inkluderende arbeidsliv – med fokus på forebygging og tidlig oppfølging – er det viktigste virkemiddelet for å hindre varig utstøting.

En av tre får gradert ytelse

Blant de nye uførepensjonistene i 2003 mottar hver tredje en gradert uførepensjon. Mange av disse er delvis i arbeid.

- Forholdene må legges til rette for at personer med nedsatt funksjonsevne kan fortsette i arbeidet eller komme tilbake i arbeid. Holdninger må endres slik at det fokuseres på aktivitet og muligheter, fremfor passivitet og begrensninger i forbindelse med helsesvikt. Da skapes et arbeidsliv hvor langt flere faktisk deltar, sier Sundberg.

Blant dem med en gradert uføreytelse har tre av fire uførepensjonister inntekt ved siden av pensjonen. Blant dem med full uførepensjon har hver fjerde inntekt ved siden av pensjonen. I videreføringen av IA-avtalen skal virksomhetene i større grad også fokusere på økt yrkesdeltakelse for funksjonshemmede og eldre arbeidstakere. Trygdeetaten vil aktivt støtte opp om arbeidet med å inkludere flere med redusert funksjonsevne i arbeidslivet gjennom å tilby kompetanse og virkemidler.

- Også Aetats og trygdeetatens fellesprosjekt "Tilbake til arbeid" viser at det er mulig for uførepensjonister å komme tilbake i arbeid eller øke arbeidsinnsatsen når arbeidsgivere er villige til å ta imot og legge forholdene til rette for personer med nedsatt arbeids- eller funksjonsevne, sier Sundberg.

Demografiske effekter

Sannsynligheten for å bli ufør øker med økende alder. Veksten i antall uførepensjonister kan delvis forklares med at det nå er store årskull i de aldersgruppene hvor sannsynligheten for å bli ufør er relativt stor. Isolert sett tilsier alderssammensetningen i befolkningen en økning i antall uføre også i de kommende årene.

Kontaktpersoner:

Andrè Kristiansen, statistikk, tlf 22 92 74 32

Informasjonssjef Tove Bø Laundal, tlf. 22 92 70 06, mob. 95 02 88 04

For fylkesvise kommentarer kan direktørene ved det enkelte fylkestrygdekontor kontaktes.

Se også www.trygdeetaten.no

Uførepensjon - noen hovedtall pr 31.12.03:

- I 2003 kom det til 28 843 nye personer under uførepensjonsordningen. I forhold til 2002 er dette en økning på 7,6 prosent.
- Av de nye uførepensjonistene mottok 32 prosent en gradert ytelse. Blant alle uførepensjonister er 21 prosent på en gradert ytelse.
- Blant uførepensjonistene i 2002 var det 36,4 prosent som hadde arbeidsinntekt ved siden av pensjonen. Blant de med full uførepensjon var andelen på 25,2 prosent, mens andelen var på 76,8 prosent blant de med gradert uførepensjon
- Ved utgangen av 2003 var det 301 214 uførepensjonister. Uførepensjonistene utgjør 10,4 prosent av befolkningen mellom 18 og 67 år.
- Avgangen fra uførepensjonsordningen, i 2003, var på 19 865 personer, mot 19 945 i 2002 (januar til september). Det gir en nettotilgang i 2003 på 8 978, i 2002 var denne på 6 860. Økningen i nettotilgangen er på 31 prosent.
- Det ble registrert 37 970 nye søknader om uførepensjon i 2003. Sammenlignet med 2002 er dette en økning på 4 prosent. Disse tallene er korrigert for bortfalte/henlagte søknader.
- Utvikling i avslagsprosent :
 - o 1999 : 17,9 prosent
 - o 2000 : 23,1 prosent
 - o 2001 : 23,6 prosent
 - o 2002 : 21,9 prosent
 - o 2003 : 22,1 prosent
- Om lag 63 prosent av uførepensjonistene har psykiske lidelser eller sykdommer i muskel-skjellett-bindevev.
- Omtrent 82 prosent av alle uførepensjonister er over 45 år, med en noe høyere andel blant kvinner enn blant menn, hhv 83 prosent og 80 prosent. Blant de nye uførepensjonistene er nær 78 prosent over 45 år, blant disse er det en noe høyere andel blant menn enn kvinner, hhv 79 prosent og 77 prosent.
- I 2003 ble det utbetalt 39 074 millioner kroner i uførepensjon. Det er 9,6 prosent mer enn i 2002, målt i løpende kroner. Målt i faste kroner er økningen på 4,3 prosent.
- I 2003 er 2269 uførepensjonister kommet tilbake i arbeid eller økt sin arbeidsinnsats gjennom prosjektet "Tilbake i arbeid". Totalt hadde trygdeetaten samtaler med 7327 uførepensjonister om muligheten for å komme tilbake til arbeid.